

На відміну від зарубіжної практики, де поширене складання лише одного документа, в якому представлені основні напрями кредитної політики, доцільно розробляти синтетичний документ, що відображає всі аспекти діяльності банку з формування ефективної кредитної політики. В такому документі мають бути зафіксовані розумні, загальноприйняті принципи кредитного санкціонування та адміністрування. Відмінні риси таких документів випливають із певних особливостей того чи іншого банку, а саме: його цілей, ринків, досвіду персоналу тощо.

Ефективно сформованою вважається така кредитна політика, яка є максимально стисненою та достатньо деталізованим документом. Обов'язковим елементом такого документу є рекомендації щодо практичного визначення попиту на кредитні ресурси. У процесі розробки кредитної політики банки визначають пріоритети щодо формування кредитного портфелю, досліджуючи напрями його диверсифікації.

Отже, кредитна політика є найважливішим інструментом досягнення стратегічних цілей комерційного банку. Від належного її формування значною мірою залежить фінансовий результат банківської установи.

Список використаних джерел

1. Андрос С.В. Фінансово-кредитні установи як елемент інноваційної інфраструктури / С.В. Андрос: зб. матеріалів Київського міжнародного симпозиуму з наукознавства та наук.-технолог. прогнозування [«Інноваційна політика та законодавство в Європейському Союзі та Україні: формування, досвід, напрямки наближення»], (Київ, 2–3 червня 2011 р.) / Проект ЄС «Вдосконалення стратегій, політики і

регулювання інновацій в Україні», Центр дослід. наук.-тех. потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України, М-во освіти і науки України, М-во екон. розвитку та торгівлі України, Держ. агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України, Нац. академія наук України, Ін-т проблем матем. машин і систем НАН України. – К.: Фенікс, 2011. – 383 с. – С. 11–13.

2. Ковалев А. Стратегія кредитного ризик-менеджмента / А. Ковалев // Финансовый директор. – 2007. – №4. – С. 33–41.

3. Владичин У.В. Банківське кредитування: навч. посіб. / У.В. Владичин; за ред. д.е.н., проф. С.К. Реверчука. – Київ: Атіка, 2008. – 648 с.

4. Дмитренко М.Г. Кредитування і контроль: навч.-метод. посібник (у схемах і коментарях) / М.Г. Дмитренко, В.С. Потлатюк. – К.: Кондор, 2005. – 296 с.

5. Любар О.О. Кредитна політика банків: види та моделі / О.О. Любар // Вісник Ун-ту банківської справи Національного банку України. – 2010. – №3(9). – С. 183–185.

6. Новосельцева М.М. Вопросы кредитной политики коммерческих банков в современных условиях / М.М. Новосельцева // Банковские услуги. – 2010. – №2. – С. 11–17.

7. Пещанская И.В. Организация деятельности коммерческого банка / И.В. Пещанская. – М.: КРОНОС, 2001. – 651 с.

8. Сидоренко В.А. Кредитна політика як чинник підвищення конкурентних переваг національної економіки / В.А. Сидоренко // Зб. наук. праць Нац. ун-ту держ. подат. служби України. – 2009. – №1. – С. 259–265.

9. Пытьева А.П. Кредитная политика как инструмент снижения уровня кредитного риска / А.П. Пытьева // Финансы, денежное обращение и кредит. – 2010. – №12 (73). – С. 343–346.

М.Р. КОВАЛЬСЬКИЙ,
к.е.н. з державного управління, Славистичний університет

Державне управління у сфері охорони та використання земель

Стаття присвячена актуальним питанням здійснення органами державної влади контролю у сфері охорони та використання земель.

Ключові слова: державне управління, охорона земель, земельні ресурси.

Статья посвящена актуальным вопросам осуществления органами государственной власти контроля в сфере охраны и использования земель.

Ключевые слова: государственное управление, охрана земель, земельные ресурсы.

Article is devoted to topical issues of public authorities in the field of control and land use

Keywords: governance, land protection, land resources.

Постановка проблеми. Земельні відносини завжди перебували в центрі уваги громадськості різних верств населення

країни незалежно від наявності чи відсутності у них земельних ділянок. У сучасних умовах актуальність цих відносин значно підвищилася у зв'язку з проведенням земельної реформи, приватизації землі, прийняттям нового Земельного кодексу України, яким знімаються всі суперечності та неузгодженості чинних нормативно-правових актів із земельних питань.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Питання контролю у сфері державних органів завжди досліджувалися вченими в різних напрямках проблем владної діяльності. Дослідженню також підлягає державний контроль у сфері охорони та використання земель як форми реалізації державної влади, у сфері земельних відносин. Різні підходи у формуванні і реалізації регулювання в даній сфері, що були в колі наукових інтересів таких науковців, як Е.А. Бавбекова [1], А.М. Третяк [2], О.І. Шапоренко [3], Д.І. Бабміндра [6], Ю. Проник [9], А.М. Третяк [13], О.С. Петраковська [14] та

інших, показують, що проблема сучасної теорії та методології контролю у сфері публічної влади перебуває на етапі створення й розвитку засад, розробки базових підходів, концепцій, ідей, принципів тощо і спрямоване на підвищення ефективності здійснення державної влади.

Мета статті. Висвітлення актуальних питань здійснення органами державної влади контролю у сфері охорони та використання земель.

Будь-яка соціальна діяльність не може відбуватися без контролю, тобто контроль є постійним явищем. Сьогодні в кожній правовій державі інститут державного контролю у сфері охорони та використання земель повинен виявляти та усувати негативні наслідки правопорушень у сфері землекористування та при необхідності застосовувати заходи юридичної відповідальності. Виходячи з того що державне управління здійснюється уповноваженими органами, необхідно підвищувати їх управлінську діяльність.

Виклад основного матеріалу. Важливою складовою в галузі раціонального використання та охорони земель є державне управління. Земля є елементом навколишнього середовища, виступає засобом виробництва у господарстві, і тому державне управління бере до уваги екологічне, економічне, виробниче та соціальне значення земельних ресурсів. У даному аспекті державне управління у сфері використання та охорони земель розуміється як організаційно-правова діяльність уповноважених органів влади із забезпечення охорони та раціонального використання земель суб'єктами земельних правовідносин відповідно до вимог земельного законодавства України. Проведення в Україні земельної реформи, в результаті якої є приватизація вагової частини земельного фонду країни і застосування ринкових методів регулювання земельних відносин, призвело до істотних змін у методах управління земельними ресурсами та застосування разом з ними інших засобів регулювання земельних правовідносин. Але в нашій країні проведення реформи у сфері земельних відносин сприяло піднесенню держави в ролі учасника земельних відносин. Свою роль держава виконує шляхом функціонування органів влади у сфері охорони та використання земель, які здійснюють певні напрями діяльності щодо організації раціонального використання і охорони земель. Законодавство України виділяє функції державного управління землями, що включають в себе: здійснення державного контролю за використанням та охороною земель, моніторинг земель, нормування та стандартизація, планування використання земельних ресурсів тощо. Суб'єктами управління в даній галузі є органи державної влади, уповноважені на відповідну організаційно-правову діяльність, до яких згідно із Земельним кодексом України відносяться: Верховна Рада України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні ради, Київська та Севастопольська міські ради, районні, районні у містах, міські, селищні та сільські ради, Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує фор-

мування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, у галузі земельних відносин; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, у галузі земельних відносин, Раду міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації.

Завданням державного контролю за використанням та охороною земель є забезпечення дотримання суб'єктами земельних відносин вимог земельного законодавства України. Завдяки такому контролю здійснюється моніторинг виконання чинного законодавства, попередження правопорушень у сфері землекористування.

Під функцією моніторингу державного управління слід розуміти систему контролю за станом земельного фонду, що дає змогу своєчасно виявити його зміни, відвернення наслідків негативних процесів. Залежно від локації моніторинг може бути глобальний (пов'язаний із міжнародними науково-технічними програмами), національний (вся територія країни), регіональний (на територіях, в залежності від фізико-географічних, екологічних та економічних умов), локальний (на територіях регіонального рівня, територій окремих земельних ділянок). В Україні ведення моніторингу земель уперше відбулося 1990 року. Об'єкт моніторингу становить весь земельний фонд України. За результатами оцінки стану земельного фонду складають прогнози та рекомендації для прийняття відповідних рішень державними органами в галузі використання та охорони земель.

Функція нормування та стандартизації полягає в забезпеченні виконання вимог щодо якості, родючості ґрунтів, допустимого антропогенного навантаження та господарського освоєння земель. Дана функція передбачає прийняття відповідними органами влади нормативних документів та стандартів (вимоги щодо раціонального використання та охорони земель тощо). Стандартизація полягає у встановленні положень для загального застосування щодо наявних завдань із метою досягнення оптимального рівня впорядкування у певній сфері, в результаті якої підвищується ступінь відповідності продукції, процесів та послуг їх функціональному призначенню. Разом зі стандартизацією використовують нормування, що полягає відповідно до законодавства у прийнятті норм оптимального співвідношення земельних угідь; якісного стану ґрунтів; гранично допустимого забруднення ґрунтів; показників деградації земель та ґрунтів.

Планування використання та охорони земель як функція державного управління землями виступає як діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо регулювання використання земель, яка полягає в розробці та затвердженні містобудівної документації, відповідно до якої здійснюється забудова та використання земель населених пунктів та прилеглих до них територій. Планування територій в Україні здійснюється на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

На загальнодержавному рівні планування територій здійснюється шляхом розробки Генеральної схеми планування території України, якою визначаються основні напрями раціонального використання території країни, створення та підтримання повноцінного життєвого середовища, охорони довкілля, здоров'я населення, пам'яток історії та культури, державні пріоритети розвитку систем розселення, виробничої, соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури. Генеральна схема розробляється Кабінетом Міністрів України та затверджується Верховною Радою України. Планування територій на регіональному рівні полягає у розробленні та затвердженні Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними та районними радами схем планування територій Автономної Республіки Крим, відповідно областей та районів. У схемах планування територій на регіональному рівні визначаються заходи реалізації державної політики у галузі забудови територій, а також історичні, економічні, екологічні, географічні та демографічні особливості відповідних регіонів, їх етнічні та культурні традиції.

Планування територій на місцевому рівні є процесом розробки та затвердження генеральних планів населених пунктів, схем планування територій на місцевому рівні та іншої містобудівної документації (детального плану території, плану червоних ліній, проекту забудови території тощо). Планування територій на місцевому рівні здійснюється органами самоврядування відповідних населених пунктів, а в містах Києві та Севастополі – відповідними міськими державними адміністраціями, яким такі повноваження передбачені законом.

Також до функцій державного управління земельними ресурсами відноситься землеустрій, що становить сукупність соціально-економічних та екологічних заходів, спрямованих на забезпечення встановлення меж території адміністративно-територіальних утворень, меж охоронних зон, місцевостей, меж дії обмежень прав на землю та меж земельних ділянок. Землеустрій передбачає:

- 1) встановлення на місцевості меж адміністративно-територіальних утворень, землеволодіння і землекористування;
- 2) розробку загальнодержавної і регіональних програм використання та охорони земель;
- 3) складання схем землеустрою, розроблення техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель відповідних адміністративно-територіальних утворень;
- 4) обґрунтування встановлення меж територій з особливими природоохоронними, рекреаційними і заповідними режимами;
- 5) складання проектів впорядкування існуючих землеволодіння і землекористування та створення нових;
- 6) складання проектів відведення земельних ділянок;
- 7) встановлення в натурі меж земельних ділянок;
- 8) підготовку документів, що посвідчують право власності або право користування землею;
- 9) складання проектів землеустрою, що забезпечують екологічно-економічне обґрунтування сівозмін, упорядку-

вання угідь, а також розроблення заходів щодо охорони земель;

10) розроблення іншої землевпорядної документації, пов'язаної з використанням та охороною земель;

11) здійснення авторського нагляду за виконанням проектів з використання та охорони земель;

12) проведення топографо-геодезичних, картографічних, ґрунтових, геоботанічних та інших обстежень і розвідувань земель. Отож, мета землеустрою має охоронний характер та полягає у забезпеченні охорони земельних ресурсів як об'єкта навколишнього природного середовища, створенні сприятливого екологічного середовища та формуванні раціональної системи використання земель.

Державне управління також передбачає контроль за охороною та використанням земель. За допомогою контролю здійснюється пошук і збір інформації про підконтрольні об'єкти, її співставлення, вияв причин протиріч між реальною дійсністю і установленими нормативами. Крім того, контроль допомагає визначити спосіб викоринення виявлених протиріч між встановленою директивою і фактичним станом справ, а також розробити заходи з метою покращання діяльності підконтрольного об'єкта, втілити їх у життя, узагальнити і розповсюдити передовий досвід. Державний контроль за використанням та охороною земель є гарантією ефективності механізму охорони земельного фонду від нераціонального використання землі. Земельний контроль гарантує досягнення цілей охорони земель та їх раціонального використання. Здійснення такого контролю відбувається з використанням методів, що передбачені Законом України «Про державний контроль за використанням та охороною земель», а саме: проведення перевірок; розгляд звернень фізичних і юридичних осіб; участь у роботі комісій при прийнятті в експлуатацію меліоративних систем і рекультивованих земель, захисних лісонасаджень, протиерозійних гідротехнічних споруд та інших об'єктів, які споруджуються з метою підвищення родючості ґрунтів та забезпечення охорони земель; розгляд документації із землеустрою, пов'язаної з використанням та охороною земель; проведення моніторингу ґрунтів та агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення. Проведення перевірок передбачає контроль дотримання органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності, громадянами і юридичними особами земельного законодавства, виявлення земельних правопорушень та вжиття заходів щодо їх усунення.

Розгляд звернень громадян і юридичних осіб є механізмом забезпечення законності та дисципліни в державному управлінні земельним фондом. Він має настільки велике значення в державному управлінні, що його ставлять в один ряд із державним контролем та наглядом.

Участь контролюючих органів у роботі комісій при прийнятті в експлуатацію меліоративних систем і рекультивованих земель, захисних лісонасаджень, протиерозійних гідро-

технічних споруд та інших об'єктів, які споруджуються з метою підвищення родючості ґрунтів та забезпечення охорони земель. Питання державного контролю за використанням та охороною земель стоїть надзвичайно гостро, оскільки довготривале споживацьке ставлення до землі породило низку проблем, що потребують негайного вирішення. Так, державою здійснюються меліоративні заходи на землях сільськогосподарського призначення з метою підвищення родючості ґрунту. Важливою умовою проведення меліоративних робіт є те, що вони не повинні зумовлювати погіршення екологічного стану, виснаження і деградації ґрунтів. У Законі України «Про меліорацію земель» визначено, що меліоративні заходи – це робити, спрямовані на поліпшення хімічних і фізичних властивостей ґрунтів, обводнення пасовищ, створення захисних лісових насаджень, проведення культуртехнічних робіт, будівництво і експлуатація меліоративних систем, включаючи наукове, організаційне та виробничо-технічне забезпечення цих робіт. Відповідно до цього закону меліорація земель – це комплекс гідротехнічних, культуртехнічних, хімічних, агротехнічних, агролісотехнічних та інших меліоративних заходів, що здійснюються з метою регулювання водного, теплового, повітряного і поживного режиму ґрунтів, збереження і підвищення їх родючості та формування екологічно збалансованої раціональної структури угідь. Крім того, більша частина земель піддається водній та вітровій ерозії, техногенному забрудненню, руйнуванню структури ґрунту, через що він втрачає свої самовідновлювальні та самоочищувальні властивості. Широкого застосування за таких обставин набуває рекультивация земель як механізм повернення їх до природного стану та відновлення їх природних властивостей. У цій галузі працює багато спеціалістів сільського господарства, проте дана сфера потребує особливого контролю, оскільки не може допускати помилок. Прикладом може бути те, як за останні роки загострилася проблема підтоплення земель через підняття рівня ґрунтових вод внаслідок грубих порушень у проектуванні та будівництві, а також в експлуатації гідротехнічних і меліоративних систем. Захисні лісові насадження використовуються у сільському господарстві з метою: боротьби із вітровою та водною ерозією ґрунтів; боротьби із суховійними та холодними вітрами, хуртовинами і пиловими бурями; регулювання поверхневого і внутрішнього стоку води, тобто збереження вологості; регулювання теплового режиму. Контролюючі органи перевіряють вид конструкції захисних лісових насаджень, схему змішування (підбір і чергування деревних порід), схему розташування посадкових місць та агротехніку створення захисних насаджень на відповідність проектним, а також перевіряють правильність застосованого принципу розміщення полезахисних смуг на сільськогосподарських угіддях (перевірка співвідношення висоти та відстані між цими полезахисними смугами). До протиерозійних і гідротехнічних споруд відносяться всі споруди, які створюються людиною зі штучних матеріалів з метою боротьби із

водною ерозією ґрунтів. Контролюючі органи перевіряють правильність розташування, встановлення та справність гідротехнічних споруд та правильність вибору виду споруд.

Розгляд документації із землеустрою, пов'язаної з використанням та охороною земель, є важливою завершальною стадією процесу землеустрою. Землевпорядна документація є основою для вирішення земельних спорів державними органами земельних ресурсів, органами місцевого самоврядування та судами, визнання прав на земельні ділянки, поділу земельних ділянок у разі розірвання шлюбу, оформлення спадщини на земельні ділянки.

При виявленні порушень під час здійснення державного контролю за використанням та охороною земель громадяни та юридичні особи несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до законодавства за такі порушення: укладення угод з порушенням земельного законодавства; самовільне зайняття земельних ділянок; псування сільськогосподарських угідь та інших земель, їх забруднення хімічними та радіоактивними речовинами і стічними водами, засмічення промисловими, побутовими та іншими відходами; невиконання вимог щодо використання земель за цільовим призначенням; порушення строків повернення тимчасово займаних земель або невиконання обов'язків щодо приведення їх у стан, придатний для використання за призначенням; знищення межових знаків; приховування від обліку і реєстрації та перекручення даних про стан земель, придатний для використання за призначенням; знищення або пошкодження протиерозійних і гідротехнічних споруд, захисних насаджень; самовільне відхилення від проектів землеустрою; ухилення від державної реєстрації земельних ділянок та подання недостовірної інформації щодо них та інші.

Висновки

Контроль за використанням та охороною земель полягає в забезпеченні додержання органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями і громадянами земельного законодавства України.

Земельний кодекс до складу земель особливо охоронних територій відносить землі: природно-заповідного фонду; природоохоронного призначення; рекреаційного призначення; історико-культурного призначення; землі сільськогосподарського призначення; землі населених пунктів (міст, селищ міського типу і сільських населених пунктів); землі промисловості, транспорту, зв'язку, оборони та іншого призначення; землі лісового фонду; землі водного фонду; землі запасу. Наведені категорії земель за своїм цільовим призначенням, за своїм внутрішнім складом не однорідні. Вони включають в себе землі, що використовуються для різних господарсько-економічних цілей, які визначають особливості їх правового режиму в рамках загального правового режиму відповідної категорії земель; і тому вони володіють певними особливостями режиму використання і охорони з урахуванням правового режиму всіх категорій земель.

Держава забезпечує громадянам та юридичним особам України рівні умови захисту прав власності на землю. Конституція України проголошує, що держава забезпечує захист прав усіх об'єктів права власності і господарювання, соціально спрямованість економіки. Усі об'єкти права власності рівні перед законом. У Земельному кодексі також підкреслюється, що власник земельної ділянки або землекористувач може вимагати усунення будь-яких порушень його права, навіть якщо ці порушення не пов'язані з позбавленням володіння земельною ділянкою і відшкодування завданих цим збитків.

З метою підвищення ефективності контролю у галузі охорони природи та раціонального використання земельних ресурсів в Україні здійснюється стимулювання працівників спеціально уповноважених державних органів, а також громадських інспекторів у даній галузі. Керівник територіального природоохоронного органу при визначенні розміру суми стимулювання враховує конкретний внесок особи, яка виявила порушення природоохоронного законодавства та вжила заходів для притягнення винних до відповідальності.

Список використаних джерел

1. Земельне право України: підручник / М.В. Шульга (кер. авт. кол.) Г.В. Анісімова, Н.О. Багай, А.П. Гетьман та ін. За заг. ред. М.В. Шульги. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 368 с.
2. Третяк А.М. Управління земельними ресурсами та реєстрація землі в Україні. – К., 1998. – 220 с.
3. Шапоренко О.І. Механізми державного управління земельними ресурсами (на прикладі деградованих і малопродуктивних земель): Автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. – Донецьк, 2005. – 39 с.
4. Кухтин П.В., Левов А.А., Лобанов В.В., Семкина О.С. Управление земельными ресурсами: Учеб. пособие. – СПб.: Питер, 2005. – 384 с.
5. Боклаг В.А. Державне регулювання земельних відносин в Україні / В.А. Боклаг // Теорія та практика державного управління: зб.

наук. праць. – Х.: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2008. – №1(20). – С. 354–360.

6. Бабміндра Д.І. Земельні ресурси України та їх використання / Д.І. Бабміндра, А.М. Третяк. – К.: ТОВ ЦЗРУ, 2003. – 143 с.

7. Пересоляк В.Ю. Формування механізму державного управління земельними ресурсами населених пунктів: Автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. – Л., 2006. – 20 с.

8. Теоретичні основи державного земельного кадастру. – Львів: Новий світ, 2004. – 392 с.

9. Проник Ю. Теоретичні положення управління земельними ресурсами в регіоні // Регіональні аспекти розвитку і розміщення продуктивних сил України. – Тернопіль, 1999. – Вип. 3. – С. 129–131.

10. Гарнага О.М. Основні методи та функції управління земельними ресурсами // Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції. – Рівне, 2006. – Вип. 12, №4: Сер.: Природокористування та ресурсозбереження. – С. 40–47.

11. Бавбекова Е.А. Про поняття державного управління земельними ресурсами в сучасних умовах // Актуальні проблеми держави і права. – О., 2005. – Вип. 25. – С. 390–395.

12. Нечипоренко О.М. Зарубіжний досвід інституціонального забезпечення управління земельними ресурсами (на прикладі Данії) // Продуктивні сили і регіональна економіка. – К., 2007. – Ч. 2. – С. 268–272. – А674021–2

13. Третяк А.М. Управління земельними ресурсами і національна безпека країни // Земельні відносини і просторовий розвиток в Україні. – К., 2006. – Ч. 1. – С. 155–157.

14. Петраковська О.С. Механізми вирішення задач управління земельними ресурсами міст // Інженерна геодезія. – К., 2005. – Вип. 51. – С. 227–235.

15. Охрій О.П. Інформація в процесі управління земельними ресурсами // Зб. наук. пр. – Донецьк, 2003. – Т. 4: Сер.: Державне управління, вип. 29: Державне регулювання економічного розвитку. – С. 169–180.

МД. МОМІНУЛ ХОК,

к.е.н., доцент, Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

Модернізація української економіки на інноваційних засадах – імперативна вимога її виживання та розвитку

У статті обґрунтовується необхідність переходу України на траєкторію модернізації. Здійснюється оцінка соціально-економічних явищ і факторів, що стали причинами затяжних кризових процесів в економіці України, та обґрунтовуються пропозиції щодо зрушення інноваційних процесів у країні.

Ключові слова: інновації, інноваційний процес, модернізація, державні цілі.

В статье обосновывается необходимость перехода Украины на траекторию модернизации. Осуществляется

оценка социально-экономических явлений и факторов, которые стали причинами затяжных кризисных процессов в экономике Украины, и обосновываются предложения относительно сдвига инновационных процессов в стране.

Ключевые слова: инновации, инновационный процесс, модернизация, государственные цели.

The article is directed to the necessity of the transition of Ukraine's economy based on modernization. The estimation of the socio-economic phenomena and factors which beca-